

Predicatie
uitgesproken door **ds. J.J. Roodsant**
op 10 augustus 2000
te Doorn.

Zingen: Psalm 36:2

Lezen : 2 Samuël 9 : 1 – 13

Gebed

Zingen: Psalm 119 : 17, 88

Geliefden, met de hulp des Heeren en onder inwachting van de Heilige Geest, willen we uw aandacht bepalen bij 2 Samuël 9, en daarvan nader bij vers 8b, waar we Gods Woord en onze tekst als volgt lezen:

“Wat is uw knecht, dat gij omgezien hebt naar een dode hond, als ik ben?”

En ik noem u als aandachtspunten:

1. Een diep ongelukkige Mefibóseth
2. Een naar de koning gebrachte Mefibóseth
3. Een bewelddadigde Mefibóseth
4. Een gelukzalige Mefibóseth

Geliefden, in ons tekstgedeelte ontmoeten we David; David, wiens naam betekent: beminde des Heeren. En David zit op de koninklijke troon, omdat de Heere hem langs wegen waarin meestal geen weg meer was, het koningschap van Israël heeft toevertrouwd. En zittende op die koninklijke troon, denkt David terug.

Ach geliefden, de meeste mensen in onze tijd denken niet terug, maar denken slechts vooruít. De kinderen meestentijds ook, want ze spreken over morgen, overmorgen, volgende maand en volgend jaar. Maar hebt u wel eens bedacht wat wij mensen morgen, overmorgen en daarna, werkelijk verwachten mogen? Als we nog zijn zoals we geboren zijn, als we nog vreemdelingen zijn van de wederbarende genade des Heeren, als we het werk van Gods lieve Geest in onze ziel nog niet kennen en als het ons nog onbekend is om met lichaam en ziel, beide in het leven en sterven, het eigendom te zijn van die getrouwe Zaligmaker Jezus Christus, wat kunnen we dan verwachten, morgen, overmorgen en daarna? Laten we eerlijk zijn, geliefden, laten we het zeggen en noemen: dan vinden we de dood, dan vinden we een komen in de hel, dan vinden we een moeten buigen onder het nimmer dovende vuur van Gods rechtvaardige en verdiende toorn. Want van nature, geliefden, leven u, jij en ik zónder God; van nature zijn wij mensen zonder genade, en zijn we een vuurbrand in het hellevuur. Ja, daar hoeven we niet ingelegd te worden, want we liggen er al in. En als er van Godswege niets in ons leven gebeurt, geliefden, o, dan zullen we voor eeuwig daar moeten blijven, om te lijden onder hetgeen we rechtvaardig hebben verdiend. O, als we vooruitzien, zonder de Heere en Zijn wederbarend werk te kennen, dan zien we het allerverschrikkelijkste, het allerergste en het allerafschuwelijkste. Och, als we dan eens werkelijk vooruitkijken, geliefden, dan mochten we wel in tranen uitbarsten en dan mochten we, elk ogenblik van ons bestaan, wel tot de levende God gaan roepen om genade en om ontferming. Maar hebt u deze verschrikkelijke werkelijkheid dan wel eens écht met uw zielsogen gezien? We spreken er natuurlijk over in onze rechtzinnige kringen, maar hebt u die werkelijkheid wel eens echt gezien? Bent u wel eens echt voor de poorten van de hel neergelegd? En jij, jongen, meisje, moest je het al eens beleven dat je sterven moest, en rechtvaardig verloren moest gaan? O, ik bid het je, toe dat de Heere je dit komt te leren en u en jou dit doet beleven.

David ziet terug. En dan ziet David niet terug naar zijn koningschap, naar zijn heerschappij, naar zijn heerlijkheid en naar alles wat hij heeft gekregen, maar dan ziet hij terug naar het trouwverbond dat hij gesloten heeft met Jónathan, en waardoor Jónathan zijn nageslacht aan hem heeft vermaakt. En als David dan zo terugkijkt en denkt aan dat verbond, o, dan ziet hij dat hij nog een genade-schuld, een verbondsschuld heeft aan dat zaad van zijn vriend Jónathan, die gesneuveld is. En dan gaat David vragen of er nog ergens een vóórwerp des verbonds te vinden is om er een ónderwerp des verbonds van te maken, ten einde de verbondsgoederen aan hem te gaan schenken. Ja, of er nog iemand is overgebleven van het huis van Saul, zodat David hem weldadigheid kan bewijzen, om Jónathans wil. Och geliefden, het hart van David gaat uit naar het huis van Saul, de begeerte van zijn ziel strekt zich uit om

Sauls nageslacht te ontmoeten, terwijl dat nageslacht in zichzelf vervloekt is, en verdoemelijk onder de toorn van God ligt. Ja, het is de lust van Davids hart om aan dat nageslacht van Saul weldadigheid te gaan bewijzen, terwijl hij alleen maar verdriet van het huis van Saul heeft gehad. O, wat een wonder is dat, geliefden, wat een wonder. Nu begrijpt u misschien wel, dat in de geschiedenis van vanavond rijke zaken opgesloten liggen voor het geestelijke leven. O, in de geschiedenis van vanavond zit zoveel verborgen dat ons talloze zaken leren wil aangaande hetgeen de Heere doet. En we mogen de geschiedenis van vanavond dan ook wel stapje voor stapje lezen en toepassen op hetgeen de Heere al van eeuwigheid heeft uitgedacht. Daarom bepaalt David onze aandacht nadrukkelijk bij het feit dat Gods verbondsgedachten van eeuwigheid, in de tijd worden uitgewerkt, en dat God omwille van het genadeverbond, dat Hij gesloten heeft met Zijn Zoon, de Heere Jezus Christus, Zijn liefde nog doet uitgaan naar verloren, verdorven en verdoemde Adamskinderen. Ja, dat het hart des Heeren nog uitgaat naar mensenkinderen die onder de vloek en het oordeel liggen, om het zaad van Saul, het zaad van Adam, weldadigheid te bewijzen vanwege het verbond, het genadeverbond, dat de Heere in de Raad des Vredes heeft gesloten met Zijn Zoon, de Heere Jezus, de meerdere Jónathan. O, de liefde Gods – en daardoor zijn we vanavond toch nog hier bijeen, geliefden – de liefde Gods is zo groot dat niet het zaad van Adam, niet het complete nageslacht van Saul, door de Heere is weggeworpen in de hel; maar dat Hij een volk heeft uitverkoren tot de zaligheid, en dat Hij Zijn eigen Kind, de Heere Jezus, bereid heeft gevonden om voor dat uitverkoren volk de prijs te gaan betalen, zodat de weldaden van dit genadeverbond in de tijd aan die uitverkorenen kunnen worden toegepast. O, de Heere Jezus heeft in de stille, nooit begonnen eeuwigheid gezegd: “Zie, Ik kom; in de rol des boeks is van Mij geschreven.” En die aanbiddelijke Zone Gods gaat in de volheid des tijds naar de aarde, de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen hebbende, en Hij gaat daar de straf van dat uitverkoren volk dragen. Hij gaat voor dat volk aan het recht Gods, dat lieve, zoete recht des Heeren, genoeg doen. Hij gaat de schuld van dat volk betalen door Zijn dierbaar bloed te laten neerstromen op de vervloekte aarde. O, Hij gaat voor dat volk alles volbrengen, opdat het in de tijd en in de dadelijkheid bevindelijk ingelijfd kan worden in het genadeverbond des Heeren, teneinde de drie-enige God voor eeuwig groot te maken.

En zoals nu koning David zittend op zijn troon, vanuit het verbond met het huis van Saul, denkt om weldadigheid te doen, zo denkt de Heere, tot op dit moment en tot op deze avond, aan het genadeverbond, dat Hij gesloten heeft met Christus, en waarvan de grondslag in de eeuwigheid ligt. O geliefden, wat groot, wat onvoorstelbaar en onbegrijpelijk groot. Ja, het is niet en nooit te bevatten dat God in Christus nog gedachten des vredes heeft over

mensenkinderen, zoals wij van nature zijn, monsters van goddeloosheid, hoogmoedigen, dwarsen, mensenkinderen die vrij- en moedwillig de Heere de rug en de nek hebben toegekeerd en die alleen maar kunnen bedenken wat de Heere op het hoogst verdriet doet. Och, en wat zou het nu toch groot zijn – nu we vanavond hier met zovelen bijeen zijn - als de Heere Zijn zoen- en zoutverbond nog kwam te gedenken en als Hij vanavond nog een Saulskind, een Adamskind, u en jou, vanwege dat genadeverbond met Christus, in het hart kwam te grijpen, om het soevereine welbehagen Gods te mogen gaan kussen, lieven en mijnen, en om weg te zakken en zinken in de aanbidding van het allerliefste Opperwezen, Dat te prijzen is tot in eeuwigheid.

En dat dit gebeuren kan, geliefden, blijkt zo duidelijk uit ons tekstgedeelte. Want David heeft kennisgenomen van de verblijfplaats van Mefibóseth, de zoon van Jónathan, die geslagen is aan beide voeten, en dus verlamd is; en David zendt zijn knechten uit om die zoon van Jónathan op te halen. Ziet u dat de Heere Zijn knechten nog uitzond om mensen bijeen te vergaderen, te roepen, te trekken en bij de Koning te brengen.

Maar geliefden, in deze Mefibóseth, ontmoeten we, met ons eerste aandachtspunt, **een diep ongelukkige Mefibóseth**. Want kijkt u met mij maar eens naar deze man. Het is een man van hoge adel, een kroon- en troonpretendent, afstammend van Saul, die toch door de Heere tot koning is aangesteld. Maar ach, Saul heeft zijn koningschap verzondigd en is van de Heere verworpen. Saul heeft zelfs zijn hand uitgestoken naar David, de gezalfde des Heeren, om hem te doden. O, Saul heeft de toerne Gods over zich heengeroepen en hij sterft dan ook op een verschrikkelijke wijze in zijn ongerechtigheid.

Och, en zo staat Mefibóseth dus voor ons als een afstammeling van een vijand des Heeren, die zich de dood op de hals heeft gehaald. Maar nog meer, geliefden, want Mefibóseth is ongelukkig, omdat hij verlamd is aan beide voeten. Och, we lezen in de Waarheid dat zijn voedster hem op 5- jarige leeftijd uit haar handen heeft laten vallen, en dat hij toen door die val aan zijn beide voeten verlamd is geraakt. En daardoor is hij niet bij machte om te gaan en te staan waarheen hij zou moeten gaan. Och, ziet u, Mefibóseth, een diep ongelukkige, een gevallen Mefibóseth, maar juist daardoor een man die, ons mensen, zo duidelijk openbaart in onze zondeval. Mefibóseth is verlamd, onbekwaam om te gaan in de wegen waarin hij had moeten gaan. En geliefden, kijkt u eens waar hij woont? In Lodebar. Dat zegt u misschien niets. Maar Lodebar betekent: pesthuis. Mefibóseth woont dus in het pésthuis. En denkt u dat Mefibóseth daar in dat pesthuis nu ooit nog eens een keer aan David denkt en dat hij ooit een verlangen heeft om David, de gezalfde des Heeren, te ontmoeten? Ach, vergeet u het maar. Want Mefibóseth weet dat het de gewoonte was om de hele familie van een

overwonnen koning uit te roeien. En dus weet Mefibóseth ook dat hij een ten dode opgeschrevene is en dat hij dus zo ver mogelijk uit de buurt van David blijven moet. En zo leeft Mefibóseth, verlamd, in het pesthuis en in het huis van Machir. Dat is een koopmanshuis. En hij woont daar zonder enig verlangen naar de van God gezalfde koning.

Och, laten we dit alles nu eens toepassen op onszelf, geliefden. Want dan krijgen we in die diep ongelukkige Mefibóseth ons eigen beeld te zien. Immers, wij zijn gevallen Adamskinderen. O, we waren van hoge adel, nietwaar? Geschapen naar Gods beeld en gelijkenis, en dus in ware kennis, gerechtigheid en heiligheid; het pronkjuweel der schepping, van de Heere toebereid om de aarde te regeren in gerechtigheid en heiligheid, om het werk des Heeren te verzorgen en te beheren. Ja, mensen aan wie van de Heere alles gegeven is om de Heere lief te hebben met het hele hart, met de hele ziel, met het hele verstand en met alle kracht. Maar toen, o toen kwam de duivel en gingen wij mensen naar die verleider luisteren en zijn we gevallen in zonde. Vrijwillig en moedwillig hebben wij als paradijsrebellens de Heere van de hoogste troon proberen af te stoten, om er zelf bovenop te gaan zitten. O, toen zijn we de duivel toegevallen, om nu eeuwig knechtje van hem te zijn. En wat zijn daar de gevolgen van, geliefden? Dat we in het pesthuis terechtgekomen zijn en dat we onderworpen zijn geraakt aan een drievoudige dood, een geestelijke, een lichamelijke en een eeuwige dood, en dat we eens eeuwig zullen branden in het nimmer dovende vuur van de hel. O, we zijn verlamd geworden aan beide voeten, zodat we nu nooit meer de wegen des Heeren kunnen gaan die we schuldig zijn om te bewandelen. O, nooit zullen we de Heere meer kunnen verhogen en verheerlijken, zoals Hij dit, dag in, dag uit, van ons eist.

En in dat pesthuis waarin we terechtgekomen zijn, o, daar ervaren we dagelijkse rampen, nietwaar? Aardbevingen, oorlogen, ziekten, kroegen, bordelen, leugen, bedrog, ontrouw, en kerken waar de rechte leer verbannen is en waar de waarheid geweld wordt aangedaan. Ja, waar het zaligworden om niet, door de genade van de Heere Jezus Christus alleen, wordt geloochend, terwijl de godsdienst in dit pesthuis hoogtij viert; om aan het einde van ons aardse leven terecht te komen in het pesthuis van de buitenste duisternis. Maar geliefden, we moeten nog dieper gaan, want niet alleen is het zo dat wij in Lodebar, in het pesthuis, wonen, maar ons hart is één groot pesthuis geworden van zonden, ongerechtigheden, vijandschap en opstand tegen de Heere en Zijn Gezalfde. En zijn niet uit het hart de uitgangen des levens? O, ons handelen, ons spreken, ons denken, ons voelen en ons verlangen zijn bedorven. En ons leven verspreidt een walgelijke pestlucht. Ja, ons hart is een huis des verderfs en een woestijn geworden, waar slechts de doornen en distelen van leugen en bedrog, doodslag en overspel te

vinden zijn, terwijl de tere planten van waarachtige Godsvreze, ootmoed en kinderlijke deemoed worden gemist.

En dan zal het ons door het beeld van Mefibóseth vermoedelijk óók duidelijk zijn, geliefden, dat we niet alleen onbekwaam zijn tot enig goed en geneigd tot alle kwaad, maar dat we ook niet in staat zijn om dat pesthuis te verlaten, want we zijn geestelijk verlamd aan beide voeten en we kunnen nooit meer uit dat pesthuis komen. Ja, we willen er niet uit. O, dagelijks vermeederen we onze schuld voor God. En ook al vertelt de godsdienst dat je door je vroomheid, je oppassendheid, je inzet en je getrouwheid uit dat pesthuis komen kunt, het is een leugen. Want elk gevallen Adamskind, u, jij en ik, is van nature verlamd aan beide voeten en zal dus nooit in eigen kracht dat pesthuis kunnen verlaten. Ja, een mens is een mens met twee verlamde voeten, met een verkeerde wil, een verduisterd verstand, bedorven hartstochten en een verlangen dat altijd tegen God ingaat. En een mens zal al de dagen van zijn leven in dat pesthuis moeten slijten, om eens in het allerergste, hélse pesthuis terecht te komen. Maar weet u, geliefden, daar zit nu die ongelukkige Mefibóseth helemáál niet mee. Och, als ze eens tegen hem zeggen: “Man, het is toch wat, twee verlamde voeten te hebben”, dan denkt hij er pas weer aan. “Het is toch wat in het pesthuis te moeten leven en eigenlijk altijd bedreigd te zijn met de dood”, maar pas dan komt zijn situatie weer in zijn gedachten. Hij is er zo aan gewénd, net als wij! Och, natuurlijk, wij weten toch dat het leven een damp is en de dood ieder uur wenkt, maar we geloven het niet. Want we zeggen regelmatig tegen elkaar: “Tot morgen, tot overmorgen, tot volgende week.” Ja, toch? Wij mensen zijn zo gewend aan het aardse pesthuis dat het ons niet werkelijk deert. O, soms komt er wel eens een ernstige roepstem, nietwaar, als er ziekte in ons leven komt, als een beminde van ons komt te sterven, of als er eens, door de gemene genade, overtuigingen in de consciëntie van dood en eeuwigheid zijn, en als de donder van de wet eens wordt gehoord, of als we er eens bij worden bepaald dat we voor de rechterstoel van de heilige en rechtvaardige Koning moeten verschijnen. Ja, dan is er soms angst, dan is er soms een weinig handen vouwen; dan is er roepen om ontferming en dan zijn er tranen. Maar ach geliefden, als de omstandigheden weer gunstig zijn, dan is het alles meestentijds zo weer verdwenen; dan gaan we onze eigen gang weer, dan zijn die indrukken van dood en eeuwigheid weer op de achtergrond geraakt en heengegaan als een morgenwolk en als een vroegkomende dauw. Ja, dan neemt een mens zijn oude plek weer in, in het pesthuis. Och geliefden, zegt eens eerlijk, waar bent u gebleven met de indrukken van dood en eeuwigheid, die er eens waren? Wat heeft het uitgewerkt toen u stilgezet werd door een ernstige gebeurtenis in uw bestaan? Hoe is het verdergegaan toen u een ogenblik onder de prediking mocht zien wie u door de zondeval in Adam geworden bent?

Heeft het uw hart veránderd toen u een indrukje kreeg van uw helwaardigheid en uw doemwaardigheid en toen u de pestlucht, die opsteeg uit uw hart, kwam op te snuiven? O, kwam de Heilige Geest u toen waarachtig te ontdekken aan zonde, gerechtigheid en oordeel? Kreeg u toen waarachtig een oog naar binnen, waardoor u in uw eigen hart leerde zien, om te ontdekken welk een pesthuis dat is? Moest u toen werkelijk gaan belijden een dode hond te zijn voor God? Een monster van goddeloosheid? O, mocht u ervaren dat u waarachtig voor de geopende poorten van de hel werd neergelegd, en het recht – het lieve, zoete recht Gods – moest billijken, door te zeggen: “Heere, ik heb verdiend verloren te gaan; Heere, ik heb dat volkomen verdiend.” Och geliefden, onderzoekt uzelf toch eens ernstig hierop bij het licht des Heeren. Vraagt u toch eens af wat er van u geworden is. Want wie zegt dat u morgen nog in het aardse leven bent, of overmorgen? O, hebt u al eens wérkelijk gehoord hoe het er met u voorstaat? En bent u al werkelijk door het eenzijdige, alzijdige Godswerk uit dat pesthuis der zonde verlost? O, wat zou het groot zijn als u werkelijk op dat allerdiepste en allerlaagste plekje terecht bent gekomen, waar u moest belijden: “Heere, zo’n dode hond ben ik nu; zo’n monster van goddeloosheid zit hier.” Ja, wat zou het toch groot zijn als u eens mocht inblikken in de diepte van uw verdorvenheid en uw eeuwig ongeluk, om het allerongelukkigste mens op aarde te worden. Wat zou het toch groot zijn als u de breuke Adams bevindelijk mocht leren kennen, om die allerkwalijkste kwaal van uw leven te doorleven en om te gaan zeggen: “Heere, het was niet Adam, maar *ik* was het, ik heb gezondigd, ik heb U op het hoogst misdaan; ik ben van ‘t heilspoor afgegaan, om tegelijk te bedelen: “Heere, och, verzoen de zware schuld, die mij met schrik vervult; bewijs mij eens genade.”

Och geliefden, die diep ongelukkige Mefibóseth mag het meemaken dat op een dag in Lodebar aan de deur van zijn huis wordt geklopt en dat daar knechten van de koning zijn die hem komen halen, om hem, met ons tweede aandachtspunt, tot **een bij de koning gebrachte Mefibóseth** te maken. Maar wat zal die Mefibóseth geschrokken zijn, nietwaar? Knechten van de koning, die hem komen halen; en dus knechten van die rechtvaardige koning in Jeruzalem. O, wat zal Mefibóseth die knechten hebben gesmeekt om toch in Lodebar, in dat pesthuis, te mogen blijven. Wat zal hij alles in het werk hebben gesteld en zich aan van alles hebben vastgeklemd om de roepstem van die koning der koningen te weerstaan. Maar het helpt niets, geliefden. De knechten zijn gekomen en ze hebben het bevel om hem mee te nemen.

En opnieuw is dit zo’n lieve trek van de ervaring van al Gods kinderen, op de weg der waarachtige wedergeboorte en bekering. O, als de Heere werkelijk in je leven komt, als de

Heere werkelijk in dat pesthuis op de deur van je leven gaat kloppen, dan helpt er niets meer om dat tegen te houden. Als de Heere komt, is het bekeken. En merkt u op, geliefden, dat het de Héere is Die komt? Mefibóseth heeft nooit naar de koning gevraagd, maar de koning vraagt wel naar hém. De apostel Paulus zegt in Romeinen 3: “er is niemand die God zoekt”; maar de Koning zoekt de mens, naar Zijn eeuwig welbehagen, want alle begin ligt in God, dat ligt bij die Koning, want de Koning laat een mens ophalen. O, en die Koning, die hemelse Koning, laat zoen, wiens naam geschreven staat in het boek des levens des Lams, ophalen omdat het stondeke der minne is aangebroken. Hij laat zoen ophalen omdat diens naam in de Raad des Vredes gegraveerd is in de beide handpalmen des Heeren. Hij laat zoen ophalen omdat hij zalig worden móet. En dan wordt er geen toestemming aan een mens gevraagd, geliefden. Dan wordt er niet, naar de mode van deze tijd, met een mens gediscussieerd. Dan wordt er ook niet met een mens onderhandeld. En dan wordt er evenmin uitstel aan die mens verleend, maar dan wordt die mens als een onwillige op de wagen van de Koning gezet, om bij die Koning te worden gebracht. En ook al roept zoen misschien: “Nu nog niet, nu nog niet, ik ben nog zo jong”; als het Gods tijd is, dan gebeurt het. Dan wordt die mens door de onwederstandelijke kracht van Gods Geest aangegrepen en dan móet zoen zwichten voor dat werk des Heeren en wordt hij op de wagen des Heeren gezet, om uit Lodebar, uit het pesthuis der wereld, te worden weggevoerd. Och geliefden, kijkt eens naar de ware discipelen van de Heere Jezus; en ziet eens naar Saulus bij Damascus. O, de Heere Jezus spreekt en daar ligt hij al. Het is gebeurd met hem, en hij kón niet anders meer dan op weg gaan naar die grote Koning. En in mijn persoonlijk leven is het niet anders gegaan, geliefden, want als de tijd van Gods welbehagen is aangebroken, worden al degenen wier namen van eeuwigheid bij God bekend zijn, in de tijd, krachtadig door de Heere gegrepen en tot de Rechter van hemel en aarde gebracht. Maar och, hoe ligt dat nu bij ú? Hoe is dat nu in úw leven? En in jullie leven, jonge mensen? Bent u ook al gearresteerd door de Heere, door de Koning der koningen? Kunt u ook al vertellen over dat ogenblikje waarop de Heere in uw leven kwam en waarop de machtige hand Gods u vastgreep en u weghaalde van de brede weg ten eeuwigen verderve, en uit dat pesthuis, om u over te zetten op de nauwe weg ten eeuwigen leven?

Och, en laten we ons dan niet vergissen, geliefden, door te menen dat een verándering in het leven voldoende is. Want de hel ligt vol met veranderde mensen. O, er zijn zoveel mensen die veranderen van de wereld naar de godsdienst; er zijn zoveel mensen die veranderen van een luchtig, gemakkelijk kerkelijk leven naar een ernstig, zwaar kerkelijk leven. Er zijn mensen die veranderen van ongeïnteresseerdheid en onverschilligheid voor geloofszaken naar betrokkenheid op de Bijbel en de Bijbelse boodschap. En ze menen daardoor op weg te zijn

naar het eeuwig grootmaken van die Koning der koningen. Maar dat is niet waar, geliefden, want het gaat niet om een verandering in het leven. Koning Saul kreeg van de Heere een ander hart, maar hij stierf in zijn ongerechtigheid. O, het gaat niet om verandering, maar het gaat om vernieuwing. Het gaat er niet om of u ómgezet bent op de brede weg, maar het gaat erom of u óvergezet bent van die brede weg op de nauwe weg, geliefden. Het gaat er niet om of u wat ernstig, betrokken en gevoelig bent onder de bediening van Gods Woord, maar het gaat erom of u Christus in waarheid en in een weg van recht geschonken hebt gekregen en het wederbarende werk van Gods lieve Geest waarachtig mag kennen. Want alleen dáárdor verlaat u het pesthuis werkelijk, alleen daardoor zult u de Koning der koningen waarachtig ontmoeten, alleen daardoor gaat u op weg van Lodebar naar Jeruzalem.

Ach weet u, en misschien noem ik u wel bij uw naam, er zijn er zovelen die bekeerd willen worden, maar ze willen dan wel in Lodebar blijven, in het huis van Machir. Ze willen dan wel in het pesthuis blijven om daarin handel te drijven, want ze willen zeker niet minder van worden van hun bekering. O, ze willen ten diepste als de rijke man in het leven staan, om als de arme Lázarus te sterven, teneinde de hemelse geneugten te gaan genieten. Maar dat zal niet kunnen, geliefden, dat zal echt niet kunnen. Want als de Heere werkelijk en waarachtig in je leven komt – en wat gun ik u dat van harte – dan haalt Hij je weg uit Lodebar, uit het pesthuis, en dan gaat Hij je in het paleis van die grote Koning, in Jeruzalem brengen. En daardoor gaat je hele leven ondersteboven, er blijft niets meer van overeind. Och, mag u daar dan al van weten? En mag u hierin al op Mefibóseth lijken? Ja, kent u al wat Mefibóseth door het werk van de Koning leerde kennen, om gezet te worden op de wagen van de Koning en om op weg te zijn naar het paleis van de grote Koning, om daar voor Hem te verschijnen?

Och geliefden, in deze tijd van doorvloeien zijn er zoveel mensen die, naar eigen getuigenis, zélf op de wagen van de Koning zijn geklommen, en die zich zélf bij het volk van God zijn gaan zetten en rekenen, om te menen door eigen kracht, eigen geloof, eigen inspanning, eigen ernstigheid en hun doop op weg te zijn naar die Koning. O, ze vertrouwen op alles wat ze zélf hebben gedaan, om er voor Gods rechterstoel te laat achter te komen dat ze zich bedrogen hebben voor de eeuwigheid. Omdat niet de Héere hen op die koninklijke wagen heeft gezet, wordt in hun ziel het ware werk des Heeren gemist. O, dan zal daar uit de mond van die hemelse Rechter in hun oren klinken: “Ik heb u nooit gekend; gaat weg van Mij, gij die de ongerechtigheid werkt”, om eeuwig door de duivel te worden gepijnigd. Och geliefden, onderzoekt daarom toch uzelf hoe het met ú gesteld is, op weg en reis naar de nimmer eindigende eeuwigheid, want de Heere alleen moet u op die wagen zetten door Zijn Woord en door Zijn Geest, om bij die Koning der koningen te komen.

Maar geliefden, als Mefibóseth dan op die koninklijke wagen is gezet en als hij dan op weg is naar Jeruzalem, naar de koning, naar die rechter, o, dan krijgt hij het allengskens steeds benauwder; want dan weet hij toch dat hij bij dat geslacht van Saul behoort? Ja, hij hoort toch bij de familie die de toorn Gods over zich heeft uitgeroepen door de vijandschap tegen de gezalfde des Heeren? Hij weet toch dat zijn hart vervuld is van afkeer tot hem die door de Heere is aangewezen in zijn drievoudig ambt? En Mefibóseth weet toch duidelijk dat hij, naar het recht van die koning, niets anders verdiend heeft dan ter dood veroordeeld en gebracht te worden. En zo, geliefden, krijgt Mefibóseth het, zittend op die wagen die naar Jeruzalem, naar de koning rijdt, steeds benauwder. O, hij gaat zien dat die koninklijke wagen voor hem tot een lijkwagen zal worden. Ja, hij gaat ontdekken dat hij van het pesthuis in het rechthuis zal worden gebracht, om uiteindelijk in het lijkhuis terecht te komen. En de knechten van de koning zeggen helemaal niets over de weldadigheden van de koning die deze aan hem wil gaan bewijzen, want die zijn slechts gezonden om hem te hálén. En Ziba, de bijzondere knecht van de koning, zal hem vast wel hebben bemoedigd door te vertellen dat de koning gedachten des vredes over hem heeft, en dat het goed met hem zal aflopen. Maar Mefibóseth kan dat niet gelóven, geliefden. O, als hij naar zijn afkomst kijkt, als hij naar het recht van de koning kijkt en als hij zich te binnen brengt dat er al zovelen van zijn geslacht zijn omgekomen, dan weet hij eigenlijk wel wat er met hem zal gaan gebeuren, en dan zijn al zijn hoop en moed verdwenen. Ja, dan is hij de wanhoop nabij.

Ach en weet u, zo gaat het nu precies met al degenen die door het ware werk des Heeren in de vierschaar Gods voor de hemelse Rechter gebracht worden. O, in die vierschaar Gods zullen ze moeten gaan wegdragen wat ze naar hun afkomst van Adam hebben verdiend; in die vierschaar Gods zullen ze moeten ontvangen wat ze naar Gods heilig en zoet recht hebben verdiend. O, dan weten ze slechts de eeuwige verdoemenis in het helse vuur te hebben verdiend.

En al willen tegenwoordig steeds minder mensen nog horen van de rechte weg der wedergeboorte en bekering, die altijd van het pesthuis naar het rechthuis gaat, om onder en door het verdoemende recht Gods te sterven aan zichzelf, het zal nooit anders gaan. Want geliefden, de Heilige Geest, Die een Adamskind komt overtuigen van zonde, gerechtigheid en oordeel, gaat zoenen brengen in de vierschaar Gods, en dus voor de rechterstoel Gods. O, de Heilige Geest gaat een mensenkind alles wat in het leven ten nadele des Heeren gedaan is, ordentelijk voor ogen stellen. Ja, de zonden passeren jaar na jaar het geestesoog, om duidelijk te gaan beleven naar dat heilig recht des Heeren, slechts weggeworpen te kunnen worden in

het vuur van de hel, om eeuwig te lijden onder de brandende toorn des Heeren. O, wat is die weg naar dat rechthuis des Heeren dan een zware weg en een benauwde weg. Wat gaat zoenen dan steeds gebogener lopen en zitten, geliefden. Wat is zo'n mensenkind dan steeds vaker op stille plaatsen te vinden, om in tranen tot God om genade te smeken, en om zijn zonden, zijn schuld, en zijn afmakingen te belijden. O, wat krijgt zoenen dan steeds meer een walg van zichzelf, om zichzelf te verfoeien in stof en as. Ja, de eigen onwaardigheid, doodschuldigheid, helwaardigheid en doemwaardigheid worden ingeleefd, zodat zoenen niet zelden in wanhoop over de grond kruipt, smekende: "O God, zijt mij zondaar genadig." Maar geliefden, weet ú hier nu van? Kent ú dit? Is dit nu úw weg die hier wordt verklaard? Ja, bent ook u op deze wijze, net als ik, van het pesthuis weggehaald, om in het rechthuis te komen en voor de vierschaar Gods te verschijnen?

We willen nu eerst met elkaar gaan zingen van Psalm 84 en daarvan het 3^e vers:

Welzalig hij, die al zijn kracht
En hulp alleen van U verwacht,
Die kiest de welgebaande wegen.
Steekt hen de hete middagzon
In 't moerbeidal, Gij zijt hun bron,
En stort op hen een milden regen,
Een regen die hen overdekt,
Verkwikt, en hun tot zegen strekt.

En geliefden, als we Mefibóseth volgen op zijn weg, welke toch een afbeelding is van de weg der waarachtige wedergeboorte en bekering, dan heeft het ons zoveel te zeggen dat Mefibóseth naar Jerúzalem wordt gebracht. Want weet u, Jeruzalem is de plaats waar hij gevallen is en waar hij verlamd geraakt is aan zijn beide voeten. Och, zo doet de Heere het ook altijd met het ware volk van Hem, want dat gaat Hij terugbrengen in het paradijs, dat gaat Hij terugbrengen op de plek waar ze gevallen zijn in Adam. O, dan wordt de vinger des Heeren op hun hart gericht en dan klinkt daar: "Gij zijt die man." Ja, dan moeten ze daar inblikken in die breuke Adams, in die pijlloos diepe kloof tussen de Heere en hun ziel, om daar hun schuld voor God te beleven; om daar te gaan zien dat die breuk van hún kant onoverbrugbaar is, en om daar te gaan belijden dat het voor hen een verlóren zaak is. Maar geliefden, moest ú dat ook al gaan belijden, of hebt u nog hoop dat u er in eigen kracht wel

uitkomt? Dat u wel wat kunt aanbrengen tot uw zaligheid? O, dan moet ik u teleurstellen bij uw redding en behoud, want als er ook maar een nagelschrapseltje van u bij zou moeten, is het voor u eeuwig kwijt. Ja, door het ontdekkende werk Gods slaan dezulken in schuldbesef de handen voor de mond, en weten ze: het is een verloren zaak.

Mefibóseth wordt gebracht naar Jeruzalem, naar de plaats van zijn val, naar de plaats van die rechtvaardige rechter. O, hij wordt daarheen gebracht waar hij, naar het recht van de koning, zal moeten sterven. En zo ziet Mefibóseth het paleis van die grote koning, geliefden. Ja, zo wordt Mefibóseth binnengebracht in het gericht, in de vierschaar, om naar eigen gevoel en waarneming voor altijd om te komen.

En weet u, zo gaat het nu ook altijd met Gods ware kinderen. O, die zullen door en onder het verdoemend gericht Gods met zichzelf moeten omkomen in de vierschaar Gods, uitroepend: “Verloren, verloren, voor eeuwig verloren!”

En als Mefibóseth daar dan op zijn aangezicht ligt, naar ons teksthoofdstuk, dan weet hij: Het is voorbij, eeuwig voorbij. En zo zullen al Gods ware kinderen, die daar komen te liggen voor de rechtvaardige Koning, wéten: Het is voorbij!, eeuwig voorbij! De hel is geopend, de dood is verdiend en het rechtvaardig verdoemende vonnis des Heeren wordt omhelsd. O, als dan de toerne Gods een ogenblik wordt gevoeld, staat het hart als het ware een ogenblik stil, en dan is er geen andere verwachting meer dan in de vlammen van de hel te verzinken.

Maar geliefden, juist dat plekje, dat allerdiepste, allerverschrikkelijkste – o, als u het kennen mag, dan voelt u met me mee – juist dat plekje is ook het allerheerlijkste plekje, want daar, waar een Adamskind met zichzelf moet omkomen, wordt hem of haar, van achter het recht Gods, de Heere Jezus in de dadelijkheid geschonken, als Borg en Zaligmaker. Ja, daar waar zo’n mensenkind weet: Ik heb het verdiend om eeuwig verloren te gaan, treedt de Heere Jezus tussenbeide als Borg en Zaligmaker, met het dierbare bloed dat Hij aan het kruis van Golgotha heeft gestort. O, die lieve, lieve Heere Jezus... En daar zegt Hij tegen Zijn Vader: “Voor hem, voor haar, heb Ik Mijn leven gegeven. Om zoen te redden en te zaligen, ben Ik de dood ingegaan.” O geliefden, juist daar, op dat plekje, dat allerdiepste plekje, krijgt zoen die hemelse Bruidegom van Israëls God geschonken, Die dat mensenkind uit zijn of haar geboortebloed komt op te rapen van het vlakke des velds, om zoen in de dadelijkheid een genadeplaatsje te schenken in de familie des Heeren en om zoen te beweldadigen met het waar zaligmakend geloof, waardoor de gerechtigheid, de heiligheid en de heerlijkheid van de Zone Gods uit genade worden ontvangen, door het toepassende werk van de Heilige Geest.

O geliefden, zoals we nu in ons tekstgedeelte en in de rechtszaal van koning David **een beweldadigde Mefibóseth** zien, aldus ons derde aandachtspunt, zo zien we ook in de

vierschaar Gods en dus in de rechtbank Gods, hoe een verloren, verdorven en verdoemd mensenkind in een weg van recht wordt verlost en bewelddadigd omwille van hetgeen Gods lieve, aanbiddelijke en beminnelijke Zoon voor dezulken heeft gedaan aan het vloekhout van Golgotha. Want: “Sion zal door recht verlost worden, en haar wederkerenden door gerechtigheid”, zegt Gods Woord in Jesaja 1:27. O, daar mogen die keurlingen Gods wegzinken in Christus en zich verliezen in de hemelse Bruidegom, Die blank en rood is en Die de banier draagt boven tienduizend.

Maar geliefden, kwam ú dan al op dat plekje te liggen? Weet ú daar nu al van? Kwam u al daar waar niets van u overbleef, maar waar u alleen nog maar de Heere Jezus Christus zag, om Hem toe te vallen, Hem te omarmen, en om van Hem, die hemelse Bruidegom, alles te ontvangen wat zalig maakt?

En wanneer dit nu nog onbekend voor u is, geliefden, en u dus nog in het pesthuis bent, och, smeekt dan toch de Heere om u daar weg te komen halen en om u te brengen voor Zijn rechterstoel, teneinde ook u in de dadelijkheid in te lijven in dat genadeverbond, en om ook aan die doorboorde voeten van Christus te mogen wegzakken en –zinken, in de verheerlijking van die Allerliefste des Heeren, de Heere Jezus Christus, Die Zijn beminden komt te omhelzen en ze de kussen Zijns monds doet gevoelen.

En zo ziet u dat het in dat rechthuis des Heeren alles meevalt voor dat uitverkoren volk, geliefden. Niet alleen Mefibóseth wordt hartelijk bewelddadigd, maar al Gods beminden van eeuwigheid ontvangen genade voor genade. O, te denken te moeten sterven; en dan door de koning bewelddadigd te worden, wat is dat groot! Te denken te moeten omkomen in de vierschaar Gods, en dan die allerliefste Christus, Zaligmaker en Heiland geschonken te krijgen, o, wat is dat onbevattelijk groot!

Ja geliefden, de koning blijkt Mefibóseth zelfs bij zijn naam te kennen. “Mefibóseth”, zegt hij. En zo kent de Heere al de Zijnen van eeuwigheid bij hun naam. Op de paasmorgen klinkt daar: “Maria”, en wordt zij wonderheerlijk bewelddadigd. En bij Damascus klinkt daar: “Saul, Saul, wat vervolgt gij Mij?”; en staat Saulus na drie dagen dikke duisternis, vernedering, ontgronding en ontbloting, als bewelddadigde op tot het nieuwe leven in Christus, met Christus en door Christus.

O, als we onszelf door het werk van de Heilige Geest moeten verliezen, dan gaat de Heere ons, nadat wij onder en door het verdoemende en wraakoefenende recht zijn omgekomen, bewelddadigen met de Heere Jezus en Zijn weldaden, die Hij voor hen heeft verworven.

Maar o, werd úw naam dan al eens krachtdadig door de Heere genoemd? En mag ú dan al weten dat de Heere u van eeuwigheid kent? Ja, dat de Heere van u afweet en gedachten des vredes over u heeft?

En die beweldadiging van Mefibóseth is zo groot, geliefden, want dan lezen we dat de koning allereerst zegt: “Vrees niet, Mefibóseth; vrees niet, want er is een verbond gemaakt tussen je vader en tussen mij.” O, wat zal Mefibóseth verwonderd hebben opgekeken bij die woorden: “Vrees niet.” Want dat zegt de Heere alleen tegen Zijn gunstgenoten. Ja, de hele Bijbel door komen we die woorden tegen als de Heere Zijn keurlingen ontmoet. “Vrees niet” klinkt daarom in de kerstnacht, op de paasmorgen, en nog vele, vele malen. O, tot verwondering van de herders klinkt daar: “Vrees niet.” En als dat mag klinken, en die woorden: “Vrees niet” worden vernomen, dan gaat zoen vol verwondering vragen: “Waarom was ’t op mij gemunt, daar er duizend gaan verloren, die Gij geen ontferming gunt? Schoon Gij ruim zo grote zonden, hebt in mij als hun gevonden.” O, een Adamskind dat wordt beweldadigd door de Heere, kan dat wonder nooit bevatten. En als de rijkdommen van Gods genadeverbond door dat dierbare bloed van de Heere Jezus en het toepassende werk van de Heilige Geest ontvangen mogen worden, o, dan staat het verstand vol eerbied stil, Ja, als aan een in zichzelf ten dode opgeschrevene, maar van eeuwigheid bij de Heere uitverkoren, geschonken wordt wat de Heere Jezus verworven heeft, door Zijn lijden, sterven en opstanding, o, dan kan daar alleen nog maar het grootmaken van Gods Naam zijn.

De rijkdommen van het verbond van David met Jónathan, worden Mefibóseth gegeven, en de rijkdommen van het genadeverbond worden Gods kinderen gegeven. O, de rijkdommen van dit verbond maken die armen en ellendigen, die niets meer in zichzelf hadden, rijk; rijk in Christus. Zo rijk, dat ze niets anders meer kunnen dan de Heere grootmaken, beminnen, eren, dienen en liefhebben, en dan aan Zijn voeten liggen, zeggende: “Lieve Heere, o, lieve Heere.” Maar die Mefibóseth wordt nog meer beweldadigd, want hij hoeft niet alleen niet te vrezen, maar hij krijgt ook alle akkers van zijn vader en van zijn familie terug; hij krijgt alles terug, waardoor die arme Mefibóseth ineens rijk wordt, zo rijk, dat hij nooit meer bezorgdheid hoeft te kennen over de zaken die nodig zijn.

En wat ontvangt een uitverkoren bondeling dan uit de handen van de HEERE der heirscharen? O geliefden, zóveel: alles wat hij in de staat der rechtheid mocht bezitten, en zelfs meer dan dat; ja, zóveel: de liefde Gods, het kindschap Gods, de erfenis Gods, in de hemelen bewaard, het Koninkrijk Gods, de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, de zaligheid Gods en het beeld Gods. O, het wordt hem allemaal geschonken. Ja, zoen is nog rijker dan in het paradijs. Want zo’n mensenkind zal, door Gods wederbarend werk, nooit

meer kunnen zondigen, want God zal alles en in allen zijn. Ja, Hij zal hun hart vervullen en daardoor zal Hij de Bron zijn van nieuw, eeuwig, zalig leven, waardoor zij de drie-enige God slechts kunnen verhogen en verheerlijken. Wat een weldaden, wat een weldaden, geliefden! En daarom spreekt ons vierde aandachtspunt over **een gelukzalige Mefibóseth**. Want het kan gewoon niet op. De koning zegt tegen Mefibóseth: “Mefibóseth, je moet in Jeruzalem komen wonen. En, Mefibóseth, kom nu maar elke dag in mijn paleis, en kom nu maar geduriglijk brood eten aan mijn tafel, om je te verlustigen in mijn gezelschap.” Och geliefden, die Mefibóseth mag in de stad van die grote koning, in de stad des vredes, komen wonen en hij mag het paleis van de koning in- en uitlopen. Ja, hij mag elke dag de koning ontmoeten aan zijn tafel, om overladen te worden met de verbonds-gunstbewijzen van de koning.

En hoe is het nu met Gods kinderen? O, de weldaden Gods maken dit volk onbeschrijflijk gelukkig, ondanks de aardse smarten, die er ook voor hen telkens nog zijn. Ja, wat worden die armen, ellendigen, verlamden en ten dode opgeschreven bannelingen in het pesthuis rijk in de Heere, rijk in die Koning der koningen, Die Zijn ware volk door dit leven heen zal leiden, en hen zelfs dwars door de dood heen in Gods heerlijkheid zal brengen, om eens, eeuwig de drie-enige God te loven en te prijzen. O, dat volk zal eens het paleis van de grote Koning mogen binnentreden, aan de tafel van die grote Koning mogen zitten, eeuwig mogen wonen in de stad des vredes, en de allerheerlijkste, hemelse spijzen mogen nuttigen in het bijzijn van hun Allerliefste. En soms, geliefden, soms mag daar hier op aarde al iets van geproefd worden, namelijk als er geestelijke kruimkens van de tafel des Heeren vallen als die lieve Bruidegom eens een keer overkomt en als Hij zoenen doet wegzakken in de aanbidding van Gods Naam. O, dan zegt een Paulus dat hij niet weet of het in het lichaam of buiten het lichaam geschied is, maar dan is hij opgetrokken tot aan Christus' voeten, om zich in Hem te verliezen en om Hem eeuwig groot te maken. O, dan mogen dezulken een ogenblik ervaren wat het nu zal zijn om in dat paleis van die grote Koning te vertoeven en eeuwig bij de Heere te zijn. Ja, dan mogen ze de kussen van Christus' mond gevoelen en weten: Daar, in dat paleis van die meerdere David, zal het eeuwig zijn: een bejubelen, een verheerlijken van Hem Die te prijzen is tot in eeuwigheid.

En als de Heere nu zoveel aan een Adamskind komt te schenken, geliefden, en een mensenkind nu mag proeven en smaken hoe goed de Heere is, dan volgt er ook een belijdenis; want dan moet zoenen zeggen: “Wat is Uw knecht, dat Gij omgezien hebt naar een doden hond, als ik ben?” Ach geliefden, dan ziet zoenen ten volle, niet méér te zijn dan een dode hond. Weet u, in het oosten is een levende hond een afschuwelijk ding, maar een dode hond is daar nog meer veracht. Ja, daar walgt men van. Maar geliefden, een dode hond is door de

dood heen, en daar kun je niets meer van verwachten. En nu mag juist een mens die zichzelf naar Gods recht heeft leren kennen als een dode hond, het leven van achter het recht ontvangen in de Levensvorst; en dat is het nieuwe leven, waarin God drie-enig groot gemaakt wordt. Maar geliefden, kwam u dan al op dat lage plekje terecht? Ging u uzelf al zien, beleven en belijden als zo'n dode hond? Of zegt u: dat is me toch wel te diep, dat is me toch wel te laag? O, dan hoop ik dat u leren mag om niets meer van uzelf te verwachten, om uit te schreien: "Ik ben niet meer dan een dode hond." Want geliefden, aan dezulken komt de Koning der koningen Zichzelf weg te schenken met alles wat Hij verworven heeft, om eeuwig met Hem te leven in een Godverheerlijkend, hemels bestaan. Och, dat de belijdenis van onze tekst toch óók de belijdenis van u mocht worden.

O, onbekeerden onder ons, wat gaat uw hart toch uit naar de aardse weldaden en naar de aardse gelukzaligheid. Och, ziet toch dat ge arm en naakt voor God zult mogen verschijnen, omdat ge niet meer hebt dan om eeuwig weggeworpen te worden in het pesthuis der eeuwige ellende. Roept toch de Heere aan, opdat Hij u nog komt weg te halen uit dat aardse pesthuis, om u op de wagen van Woord en Geest, door Zijn getrouwe knechten, bij Hem te brengen in Zijn rechthuis, opdat ge nog beweldadigd zult worden.

En bekommerden onder ons, och, ge ziet steeds meer uw zonden en afmakingen voor ogen zweven, en ge weent onophoudelijk over hetgeen u de Heere hebt aangedaan. Och, en ge voelt dat het steeds minder en minder met u wordt, terwijl uw zonden en afmakingen steeds groter worden. Och bekommerden, vraagt de Heere maar om door te komen trekken in uw leven en u te brengen in de vierschaar Gods, om daar te sterven aan uzelf onder en door het verdoemende recht Gods, en als een dode hond te worden. Want dan zult ge de Heere Jezus van achter het recht geschonken krijgen als uw Borg en Zaligmaker.

En volk des Heeren, och, wat moet ge nog vaak ervaren in uzelf een dode hond te zijn. Ja, nog zoveel te missen dat de Heere zo waardig is. Och volk, zoek het allerlaagste plekje in de diepte van uw gemis dan maar vaak op, en belijd maar niets in uzelf te hebben, opdat de Heere u bij vernieuwing komt te schenken wat u nodig hebt om Hem te verheerlijken. En volk, zie maar naar de geschiedenis van Mefibóseth., om te weten dat de Heere ook u eens, dwars door de dood heen, in het paleis van die grote Koning zal brengen, om daar eeuwig aan Zijn tafel te zitten, Hem te beminnen, te verheerlijken en groot te maken.

Och, dat de Heere ons zo nog kwam te schenken wat Zijn Naam roem, eer en verheerlijking toebrengt.

Amen.

Zingen: Psalm 25:7

Gods verborgen omgang vinden
Zielen waar Zijn vrees in woont;
't Heilgeheim wordt aan Zijn vrienden,
Naar Zijn vreeverbond, getoond.
D'ogen houdt mijn stil gemoed
Opwaarts, om op God te letten;
Hij, Die trouw is, zal mijn voet
Voeren uit der bozen netten.

Zie op mij in gunst van boven;
Wees mij toch genadig, Heer';
Eenzaam ben ik en verschoven,
Ja, d'ellende drukt mij neer.
'k Roep u aan in angst en smart;
Duizend zorgen, duizend doden
Kwellen mijn angstvallig hart;
Voer mij uit mijn angst en noden.